Lietas Nr. C26262816
Lietas arhīva Nr. C-0793-17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Ludzā 2017.gada 11.janvārī

Rēzeknes tiesa šādā sastāvā: tiesnese Inta Marnauza, ar sekretāri Līgu Locovu izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, prasības pieteikumā pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 2.decembrī /pers. A/ (turpmāk – prasītāja) tiesā iesniedza maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētājs), abi kopā puses. Prasībā norādīja, ka ar Rēzeknes tiesas 2016.gada 7.jūlija spriedumu civillietā Nr.C26174516 no prasītājas atbildētāja labā tika piedzīti uzturlīdzekļi trīs pušu kopīgo bērnu uzturam, jo tobrīd visi pušu bērni dzīvoja kopā ar atbildētāju. Šobrīd meita /pers. A/ dzīvo kopā ar prasītāju un prasītāja viena uztur bērnu, savukārt atbildētājs nedod uzturlīdzekļus meitas uzturam.

Prasītāja lūdza pārtraukt ar Rēzeknes tiesas 2016.gada 7.jūlija spriedumu civillietā Nr.C26174516 noteikto uzturlīdzekļu piedziņu no viņas daļā par uzturlīdzekļiem /pers. C/ uzturam; lūdza piedzīt viņas labā no atbildētāja uzturlīdzekļus nepilngadīgā bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturēšanai 30 % apmērā no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot ar dienu, kad prasības pieteikums saņemts tiesā līdz bērna pilngadības sasniegšanai.

Prasība pamatota ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu, Ministru kabineta 15.01.2013. noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērniem" 2.2.punktu. Prasītāja nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Atbildētājam uz deklarēto dzīvesvietu nosūtīts prasības pieteikuma noraksts, uzliekot par pienākumu 15 dienu laikā no prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanas dienas iesniegt tiesā aizpildītu rakstveida paskaidrojuma veidlapu (lietas 13.lapa).

Vienlaikus ar dokumentu nosūtīšanu pusēm atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{22}panta pirmajai daļai tika izskaidrotas procesuālās tiesības, puses informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei.

2016.gada 23.decembrī tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums, kur tiek norādīts, ka atbildētājs prasību atzīst pilnā apmērā. Atbildētājs paskaidrojumā arī norādīja, ka 2016.gada 13.maijā bija iesniedzis Rēzeknes tiesā prasības pieteikumu pret /pers. A/; pamatojoties uz tiesas spiedumu, uzturlīdzekļus saņēma no Uzturlīdzekļu garantijas fonda; bet kopš 2016.gada oktobra atbildētājs atteicies no uzturlīdzekļu piedziņas bērna /pers. C/ uzturam, jo meita izteikusi vēlmi dzīvot pie mātes /pers. A/ (lietas 14.-16.lapa).

Tiesas sēdē puses, kurām par tiesas sēdes laiku un vietu paziņots Civilprocesa likuma 56.panta 6.^{1}daļā noteiktajā kārtībā, tiesas sēdē neieradās; līdz tiesas sēdes sākumam nepaziņoja neierašanās iemeslus, kā arī nelūdza atlikt tiesas sēdi. Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, nekonstatējot Civilprocesa likuma 209., 210.pantos norādītos tiesas sēdes atlikšanas pamatus, tiesa uzskatīja par iespējamu izskatīt lietu bez pušu piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa uzskata, ka prasība apmierināma.

Tiesa noskaidroja, ka pusēm 2000.gada 6.septembrī Ludzā piedzimis bērns /pers. A/, personas kods /personas kods/ (lietas 11.lapa).

No Tiesu informācijas sistēmā pieejamās informācijas noskaidrots, ka ar Rēzeknes tiesas 2016.gada 7.jūlija spriedumu civillietā Nr.C26174516 apmierināta /pers. B/ maza apmēra prasība pret /pers. A/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērniem un no /pers. A/ /pers. B/ labā piedzīti uzturlīdzekļi trīs pušu kopīgo bērnu uzturam, tostarp arī nepilngadīgā bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 111 *euro* ik mēnesi, bet ne mazāk kā noteikts Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā – 2016.gada 13.maija līdz /pers. C/ 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Ar Kārsavas novada bāriņtiesas 2016.gada 27.septembra lēmumu Nr.1-6/22 noteikta pušu bērna /pers. C/ atrašanās mātes /pers. A/ atsevišķā aizgādībā (lietas 6.-10.lapa). /pers. D/ dzīvesvietu pie mātes jeb prasītājas apliecina Kārsavas novada pašvaldības sociālā dienesta 2016.gada 6.oktobra izziņa Nr. 2.9.3/139, kur prasītājas dzīvesvietā ģimenes locekļu sastāvā norādīta /pers. A/ (lietas 12.lapa). No atbildētāja sniegtajiem paskaidrojumiem par prasības pieteikumu izriet, ka atbildētājs šos apstākļus neapstrīd, tostarp atzīst prasību pilnā apmērā. Līdz ar to nav strīda, ka pušu bērns /pers. A/ atrodas prasītājas atsevišķajā aizgādībā, dzīvo kopā ar prasītāju, atbildētājs nepiedalās bērna uzturēšanā un prasītājai radušās tiesības prasīt uzturlīdzekļus meitas uzturam no atbildētāja. Šo pašu apsvērumu dēļ tiesa secina, ka uz prasības iesniegšanas brīdi ir mainījušies lietas faktiskie apstākļi, kas bija nodibināti ar augstākminēto Rēzeknes tiesas 2016.gada 7.jūlija spriedumu civillietā Nr.C26174516, un uzturlīdzekļu piedziņa no prasītājas par labu atbildētājam meitas /pers. C/ uzturēšanai ir izbeidzama ar prasības iesniegšanas tiesā brīdi – 2016.gada 2.decembri.

Tiesa uzskata, ka atbildētājam ir pienākums uzturēt meitu, jo saskaņā ar Civillikuma 177.pantu vecākiem ir pienākums rūpēties par bērnu. Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu uzturēšana ir ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšana. Tāpēc atbildētājam atbilstoši savām spējām un mantas stāvoklim jāpiedalās pušu kopīgā bērna uzturēšanā. Tas apstāklis, ka pušu kopīgā bērna ikdienas aprūpi un uzraudzību īsteno prasītāja un bērns nedzīvo ar atbildētāju, neatbrīvo atbildētāju no pienākuma uzturēt bērnu, jo Civillikuma 179.panta otrajā daļā noteikts, ka pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piekto daļu, minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu. Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1. punktu un 2.2.punktu katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Šo minimālo uzturlīdzekļu apmēru katram vecākam ir jānodrošina neatkarīgi no vecāka spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, prasītāja savā

prasībā lūdza piedzīt no atbildētāja minimālo uzturlīdzekļu summu, tāpēc tiesa neanalizē atbildētāja iespējas maksāt tos un uzskata pieprasīto uzturlīdzekļu summas piedziņu par atbilstošu pastāvošai likumdošanai.

Līdz ar to ir pamats piedzīt no atbildētāja prasītājas labā uzturlīdzekļus bērna uzturēšanai 30 procentu apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, t.i., šobrīd 114 *euro,* jo saskaņā ar 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumu Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktā noteikto minimālā mēneša darba alga kopš 2017.gada 1.janvāra ir 380 *euro*.

Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 atzinis, ka, iztulkojot Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasības par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad prasība iesniegta tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu kā uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi. Tādējādi uzturlīdzekļi piedzenami, sākot ar prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā datumu – 2016.gada 2.decembri.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu no tiesas izdevumu samaksas ir atbrīvoti. Savukārt Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas ir bijis atbrīvots, piedzenami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 3.punktu un 39.panta pirmās daļas 5.punktu no atbildētāja valsts ienākumos būtu piespriežami tiesas izdevumi: valsts nodeva 205.20 *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi to faktiskajā 1.89 *euro* apmērā (lietas 2. lapa).

Tomēr tā kā atbildētājs norādīja, ka atzīst savu pienākumu maksāt uzturlīdzekļus un valsts nodevas piedziņa no atbildētāja varētu būtiski ietekmēt viņa mantisko stāvokli, tādējādi apgrūtinot viņa spēju maksāt uzturlīdzekļus bērna uzturam, kas savukārt būtu pretēji bērna interesēm, tostarp atbildētāja apgādībā ir vēl divi nepilngadīgi bērni, tiesa uzskata par iespējamu daļēji atbrīvot atbildētāju no valsts nodevas samaksas. Tādējādi no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodevas daļa 20 *euro* apmērā, pārējā daļā atbrīvojot viņu no valsts nodevas samaksas valsts ienākumos, un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi to faktiskajā apmērā 1.89 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, taisot spriedumu, daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu, atbildētājam nosakāms piecu dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 191., 193., 204.[1], 250.[26] un 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturēšanai uzturlīdzekļus 30 % (trīsdesmit procenti) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, sākot no 2016.gada 2.decembra līdz bērna pilngadības sasniegšanai vai pušu materiālā stāvokļa izmaiņām.

Ar 2016.gada 2.decembri pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam no /pers. A/, personas kods /personas kods/, pēc izpildu raksta, kas izdots, pamatojoties uz Rēzeknes tiesas 2016.gada 7.jūlija spriedumu civillietā Nr.C26174516.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevas daļu 20 *euro* (divdesmit *euro*) apmērā.

Valsts nodeva iemaksājama jebkurā bankas iestādē, maksājuma uzdevumā norādot – saņēmējs: Valsts kase, NMR 90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, BIC kods: TRELLV22, maksājuma mērķis: valsts nodeva, lietas identificēšanas dati.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1.89 *euro* (viens *euro* 89 centi) apmērā.

Valsts ienākumos piedzītie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami jebkurā bankas iestādē, maksājuma uzdevumā norādot – saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000, klasifikācijas kods 21499, iemaksas mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai.

Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 5 (piecas) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, uzliekot par pienākumu iesniegt tiesā to samaksu apliecinošu dokumentu.

Spriedumu 20 (divdesmit) dienu laikā no tā pasludināšanas dienas - 2017.gada 11.janvāra var pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, Latgales apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rēzeknes tiesā (Ludzā, Stacijas ielā 44).

Tiesnese I.Marnauza